

Kornhardt Wilhelm (ur. 28.12.1821 r. w Zorge w Oberharz – zm. ? 02. 1871 r. w Szczecinie) przemysłowiec, wynalazca wielu urządzeń stosowanych w gazownictwie i w branży budowlanej. Z Pomorzem i z gazownictwem związany od lat czterdziestych XIX w. Budowniczy i pierwszy dyrektor gazowni w Stargardzie.

Urodził się w biednej rodzinie. Był synem Christopha i Henriette Eleonore Frieder. Jego ojciec był rzeźnikiem. Po jego przedwczesnej śmierci młody Wilhelm zamieszkał u swojego wujka w Braunschweig. Tam też ukończył liceum. Następnie pracował w Zorge w kolejnictwie, potem przez rok jako maszynista w Braunschweig. Następnie przeniósł się do Berlina, gdzie znalazł zatrudnienie w fabrykach Borsiga i Engellsa. W 1865 r. poślubił Helene Bielefeld z Poznania.

Okres berliński był przełomowy dla kariery Kornhardta. Tam właśnie poznał on Rudolfa Blochmanna, który budował wtedy gazownie. Jego drezdeńska spółka była jedną z prężniej działających firm niemieckich, zajmujących się budową zakładów gazowniczych. Według projektów firmy wzniesiono zakłady w Dreźnie, Berlinie, Lipsku, Pradze, Wrocławiu.

Blochmann nie tylko zatrudnił W. Kornhardta w swojej firmie, ale i szybko docenił rozwijający się jego talent. W 1847 r. powierzył mu najpierw budowę, a później prowadzenie gazowni w Szczecinie. W tym też czasie Kornhardt zaczął przejmować liczne gazownie oraz przedsiębiorstwa. Podejmował się budowy kolejnych zakładów gazowniczych na zlecenia publicznych inwestorów. Inwestycje te były realizowane w północnych Niemczech i na Śląsku. W ciągu 15 lat zbudował on 40 gazowni, co stanowiło 10% wszystkich wzniesionych w Niemczech w tym czasie.

W latach 1854–1856 zajmował się budową gazowni w Stargardzie. Zakład ten został otworzony 27 listopada 1856 r. Gazownia mieściła się przy Carlstrasse 6, dzisiejszej ulicy Okrzei. Zakład ten jest jednym z najstarszych w granicach obecnej Polski (po Gdańsku, Wrocławiu i Szczecinie).

W. Kornhardt wprowadził do przemysłu gazowniczego i budowlanego wiele wynalazków i udoskonaleń. Wynalazł piece gazowe o eliptycznym kształcie, m.in. wyposażone w komory ciepła, co przyniosło mu międzynarodowe uznanie.

Był on współzałożycielem, wraz z F. Didierem, „Stettiner Chamottefabrik Ferdinand Didier”.

Założona w 1861 r. cegielnia, cztery lata później produkowała komory ciepłownicze, piece i cegły z materiałów żaroodpornych. Jej pierwszymi odbiorcami były zakłady gazownicze.

Po śmierci F. Didiera w 1867 r. W. Kornhardt przejął samodzielnie kierownictwo w przedsiębiorstwie.

Literatura:

1. *50 Jahre Stettiner Chamottenfabrik A.-G.*, 1872-1922, Berlin 1922.
2. J. Aniszewska, *Gazownia w Stargardzie 1856-2001*, Stargard 2001.
150 lat gazownictwa w Szczecinie. Pół wieku Zakładu Gazowniczego Szczecin, Szczecin 1996.
3. C. Matschloss, *Männer der Technik*, Berlin 1925.
4. *Kornhardt Wilhelm*, hasło w: *Deutsche Biographische Enzyklopädie*, hrsg. W. Killy, R. Vierhaus, Bd. 6, Berlin 1953.

5. Hans Jaeger, *Kornhardt Wilhelm*, hasło w: *Neue Deutsche Biographie*, Bd. 12, Berlin 1980.

Jolanta Aniszewska

Wilhelm Kornhardt, fot. za: *50 Jahre Stettiner Chamottenfabrik A.-G.*, 1872-1922, Berlin 1922.